

сипа ведно съ републикѣтъ. Защото е речено че изящното въѣтъство принадлежи само на свободѣтъ, понеже то състои въ това дѣто да говори нѣкой дерзскы истинны, въ това дѣто да развива думы силны и да ввѣрля връзь образѣтъ живы краски, а пѣкъ на деспотыѣтъ почти никога не имѣ е угодно да слушать истиннѣтъ; тѣ обычатъ всякога нѣкакво си тънко и дражестно поласкаваніе, а никога слово силно и горещо.

Цицеронъ по-напрѣдъ написа словата си и послѣ нареди правилата си за краснорѣчіе то въ списаніе то си за Оратора; той послѣдувалъ Аристотелевѣтъ методъ а истѣлкувалъ ѣкъ съ языкѣтъ Платоновѣ.

И Цицеронъ различава три рода: простыйѣтъ, умѣренныйѣтъ и высокыйѣтъ. Туй подраздѣленіе слѣдувалъ и Ролинъ, въ своите Проуки, и казува еще (когато Цицеронъ не е казалъ нѣидѣ таквозѣ нѣщо) че умѣренный видъ прилича на рѣкъ засѣненъ и отъ двѣѣ страны съ зелены гѣсты лѣсове, а простыйѣтъ — на трапезѣ благолѣбно приготвени и покритѣ съ хлѣбъ и ястія охотны, а пѣкъ высокото, грѣмомѣтното прилича на необузданъ порой, който събаря и увлича всичко що бы му ся въспрѣчило.

Но всякой чувствителенъ чловѣкъ, като остави и трапезѣтъ и избѣгне отъ молніе то, отъ рѣкъѣтъ и отъ поройѣтъ, разумѣлъ бы че простыйѣтъ видъ прилича въ изложениѣ на просты работы и че всичко що ся изисква за този видъ е ясность и дражестъ. И тѣй не е нуждно да прочете нѣкой ни Аристотеля, нито Цицерона, ни Квинтиліана, за да разбере че е смѣшенъ адвокатинѣтъ който говори величаво за нѣкаквы си ничтожны прѣдметы; но голѣмо злоупотрѣбениѣ е ставало отъ този видъ по сѣдовѣщата, все въ таквыѣтъ почти обстоятелства, даже до прѣполовениѣ то на 17-то столѣтіе: говорили сѣ съ обилны думы за работы ничтожны и филиппици сѣ съчинявани за магарешкѣ стѣпкѣ, и отъ едни таквыѣтъ примѣры можѣтъ да ся напѣлняютъ цѣлы томове; по смѣхотното на всички тѣзи може да ся яви отъ еднѣ само думѣ на едного адвокати на, чловѣкъ остроуменъ, който като слушалъ противника си да говори за Троянскѣтъ войнѣ и за Скамандра, шеговито му прѣсѣкнѣлъ рѣчьѣтъ и казалъ — « Не-